

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ
для проведення індивідуальних занять з дисципліни
«Державне регулювання економіки та економічна політика»
для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання
за освітнім ступенем магістр
галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»
спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»

2018

Методичні вказівки для проведення індивідуальних занять з дисципліни «Державне регулювання економіки та економічна політика» для здобувачів вищої освіти денної та заочної форми навчання за освітнім ступенем магістр галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування» /Укл. А.Ю.Панкова. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2018, - 34 с.

Укладачі:

А.Ю.Панкова,
к.е.н., доцент каф. менеджменту

Рецензенти:

Т. А. Кравченко
професор кафедри публічного управління та
землеустрою Класичного приватного університету
Л. М. Бухаріна
д.е.н., доцент, завідувач кафедри менеджменту організацій та
логістики Запорізького національного університету

Відповідальний за випуск:

Л.С.Кутідзе,
к.е.н., доцент каф. менеджменту

Затверджено
на засіданні кафедри
„Менеджменту”
Протокол № 7
від 08 лютого 2018 року

Затверджено на засіданні НМК
ФЕУ
Протокол № 13
від 15 березня 2018 року

З

ЗМІСТ

ВСТУП	4
МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ	6
СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСУ	7
ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО ВИКОНАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДИСЦИПЛІНИ	15
ВАРІАНТИКОНТРОЛЬНИХ РОБІТ	19
ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ	23
РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	29

ВСТУП

Питання організації ефективної системи державного регулювання економіки та економічної політики завжди було ключовим і актуальним у процесах розвитку будь-якої країни, в тому числі й України, яка в період демократизації суспільних процесів перебуває на шляху розбудови державності, розвитку політичної системи, оновлення механізмів державного управління в усіх сферах суспільного життя.

Розвиток демократичної державності та громадянського суспільства має такі ознаки: політична система визначає цілі та інтереси громадян; органи державної влади надають їм юридичної сили та впроваджують у життя; влада обмежується правом, право забезпечується владою; чітко регламентуються функції та компетентність органів державної влади; влада відкрита для людей, її рішення зрозумілі і підтримуються народом.

Щонайпершою умовою ефективності державного регулювання є сильна та дієздатна влада. Із дієздатною владою громадяни України пов'язують сподівання на захист державності і безпеку кордонів, економічний розвиток і соціальну справедливість, захист прав і свобод, оновлення високої культури та духовності.

Для забезпечення цих сподівань Україні потрібна сучасна система державного управління та високий професіоналізм державної служби, які потребують суттєвих змін.

Наразі питання реформування державного регулювання, впровадження конституційної, адміністративної реформ і реформи місцевого самоврядування стали найактуальнішими і широко обговорюються не тільки в інститутах державної влади, а й громадянами України. Реформування системи стримувань і противаг між ланками влади повинно задовольнити інтереси держави і суспільства, консолідувати зусилля інститутів державної влади для досягнення спільних інтересів і спільної мети.

За таких умов засвоєння засад державного регулювання економіки та економічної політики набуває актуального значення і є важливою складовою освіти населення України. Вивчення дисципліни “ Державне регулювання економіки та

економічна політика” дасть змогу підвищити громадянську свідомість і політичну активність українського суспільства.

Головним завданням курсу є вивчення механізму державного управління, який базується на єдиних, конституційно та законодавчо закріплених принципах, що здійснюються з метою цілеспрямованого, організаційного впливу на державні органи, підприємства, установи, суспільство в цілому, для забезпечення реалізації цілей і завдань, а також виконання функцій державного управління.

Програмний матеріал ґрунтується на знаннях щодо політики держави у громадянського суспільства, основних функцій держави, а також нормативно-правової бази, що сформувалися шляхом вивчення політології, права, економіки та менеджменту.

**Програма навчальної дисципліни складається з таких
змістових модулів**

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління

Змістовий модуль 2. Менеджмент органу державної влади.

МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення навчальної дисципліни є формування у майбутніх фахівців управлінського мислення та сприятиме підвищення рівню загальноекономічної та управлінської підготовки здобувачів в та спеціалістів, формуванню в них навичок науково-аналітичного опрацюванню проблеми із позицій державних та регіональних інтересів.

Завдання дисципліни: Важливість цієї навчальної дисципліни визначається особливостями сучасного перехідного періоду в економіко- соціальному та управлінському житті країни. Програмою передбачається вивчення наукових основ, методів, об'єктів, засобів та механізмів державного управління. Основна увага приділяється аналізу практики регулювання відносин, між державними органами влади та суспільством, а також піднімаються на розгляд питання про взаємовідносини між державними та регіональними органами влади і приватним сектором економіки. Основна мета курсу полягає в тому, що потрібно сформувати у здобувачів сучасне мислення на основі спеціальних знань в галузі управління на національному та регіональному рівнях; набуття вмінь та формування компетенції, необхідних для виконання функцій та реалізації повноважень органів державної влади і місцевого самоврядування.

В результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

знати - в процесі вивчення навчальної дисципліни здобувач має опанувати відповідну сукупність знань, вмінь та навичок, які повинні сприяти загально професійній підготовці майбутніх спеціалістів і забезпечити належне виконання ним покладених завдань у сфері управління, але для цього він повинен знати і розуміти наступне:

- сутність основних понять і категорій державного управління;
- теоретико-методологічні засади формування загальнодержавної та регіональної політики;
- закономірності управління на державному та регіональному рівнях;
- систему методів управління;

- особливості державного управління в різних сферах суспільного розвитку та на різних рівнях;
- методичні та організаційні основи управлінням розвитку суспільства;
- існуючі моделі державного управління, вітчизняну систему та структуру органів державної влади та органів місцевого самоврядування, а також розкриття їх компетенції;
- законодавчі та нормативно правові засади діяльності органів державної влади;
- концептуальні засади реформування системи державного управління та місцевого самоврядування, напрями вдосконалення управління національним та регіональним розвитком.

вміти - застосовувати на практиці результати вивченої дисципліни розуміти сучасні теорії державного та регіонального управління формувати сучасного економічного мислення, виробленню навичок у застосуванні форм і методів державного та регіонального управління, обґрунтування перспективних напрямів його розвитку з метою підвищення економічного ефекту, для сприяння і застосування цих знань у майбутній практичній діяльності.

СТРУКТУРА ТА ЗМІСТ КУРСУ

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні засади державного та регіонального управління

Тема 1. Основи теорії державного управління

Соціальна природа поняття «державне управління», його мета та зміст. Державне управління як системне суспільне явище. Системні характеристики державного управління. Теорія систем та управління. Фундаментальні процеси управління: планування, організація,

Визначення моделі системи державного управління. Етапи формування моделі системи державного управління на основі системного підходу. Об'єкт державного управління та предмет вивчення.

Основні теорії державного управління: економічна теорія держави; теорія суспільного вибору (суспільний договір, «фіаско держави», мінімізація трансакційних витрат); теорія соціології (теорія держави, соціальна структура суспільства, соціальна мобільність, статус і статусні ролі); теорія менеджменту (теорія раціональної бюрократії, організовані структури управління, розподіл праці в управлінських структурах, державне адміністрування).

Еволюція дослідження предмета державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління у системі суспільних наук, інші науки і галузі знань. Поняття, система та завдання державного та регіонального управління як навчальної дисципліни. Методи вивчення державного та регіонального управління. Мистецтво управління. Структура курсу «Державне та регіональне управління».

Тема 2. Державна влада та державне управління

Держава як суб'єкт управління суспільними процесами. Сутність сучасної держави. Основні риси держави. Категорія влади. Державна влада як складова державно-владного механізму. Поняття та сутність функцій державного управління. Види функцій державного управління. Реалізація функцій в державному управлінні: основні проблеми.

Державне управління як система, що розвивається. Рівні державного управління: загальнодержавне управління, управління на регіональному та місцевому рівнях. Суб'єкти та об'єкти державного та регіонального управління. Принципи державного управління, механізми їх прояву і використання.

Цілі державного управління, їх юридичне та ресурсне забезпечення. Функціональна структура державного управління. Сутність і класифікація

функцій державного управління. Характеристика загальних (основних) та спеціальних (спеціалізованих) функцій. Допоміжні функції. Основні напрями діяльності в системі державного управління.

Поняття та класифікація методів державного управління. Організаційно-розпорядчі (адміністративні) методи, їх переваги та недоліки. Економічні методи та їх інструменти. Правові методи. Соціально- психологічні та неформальні методи впливу.

Основи побудови організаційної структури державного управління.

Моделі державного управління: світовий досвід. Структура державного управління у провідних країнах світу: інституційний, функціональний та організаційний аналізи; центральні, регіональні та місцеві органи управління, їх ієрархія, проблеми взаємодії. Використання зарубіжного досвіду державного управління у вітчизняній практиці.

Тема 3. Державне управління в окремих сферах суспільного розвитку

Державне регулювання економіки, його цілі, функції, об'єкти. Роль держави у розвитку підприємництва. Державне регулювання структурної перебудови національної економіки. Конкурентна та інноваційно-інвестиційна політика держави, методи та інструменти. Засоби впливу на розвиток промислового і сільськогосподарського виробництва, сфери обігу і торгівлі. Управління зовнішньоекономічним сектором.

Особливості управління соціальною сферою. Соціальна політика держави: необхідність, сутність, цілі та принципи. Основні об'єкти та складові політики. Моделі соціальної політики. Методи впливу держави на розвиток соціальних відносин. Основні напрями соціальної політики держави щодо економічно активного населення. Діяльність держави щодо вразливих верств населення. Формування системи соціального захисту. Завдання державного регулювання розвитку елементів соціальної інфраструктури.

Державне управління в адміністративно-політичній сфері. Політика як наука, мистецтво і вид діяльності. Види політики держави, їх цілі, принципи формування, інструменти реалізації. Національна безпека та державне управління.

Специфіка управління у сфері культури та ідеології. Державне управління у сфері освіти, молодіжної політики, культури, науки, туризму, спорту, охорони здоров'я. Вплив держави на розвиток інформаційного простору, формування суспільної свідомості. Державне управління і сфера особистого життя людини.

Тема 4. Роль різних гілок влади у процесі державного управління

Система органів публічної влади. Законодавча влада в системі державного управління. Поняття, склад і структура парламенту, його повноваження.

Державне управління і виконавча влада: поняття, співвідношення, взаємозв'язок. Роль виконавчої влади в управлінні. Види органів виконавчої влади та питання їх класифікації. Уряд і державне управління.

Судова влада у системі державного управління. Поняття і роль судової влади у суспільстві. Судові системи та судові органи. Здійснення судової влади.

Особливості організаційної структури державного управління в зарубіжних країнах.

Тема 5. Державне управління на регіональному рівні

Регіональне управління: сутність, цілі та специфіка. Історичні форми управління регіональним розвитком. Державна регіональна політика та політика територіально-адміністративних органів. Роль місцевого самоврядування у розвитку регіону.

Основні напрями регіонального управління: управління природно-ресурсним потенціалом регіону, управління фінансовими, трудовими ресурсами. Вплив органів державної влади на промислове і сільськогосподарське виробництво в регіоні, функціонування регіональних ринків. Управління інноваційною діяльністю. Роль державного управління щодо розвитку соціальної інфраструктури регіону. Механізми реалізації регіональної політики держави: інституційно-правові, організаційні, фінансово-економічні, соціально-психологічні.

Місцеві бюджети як фінансова основа соціально-економічного розвитку регіону. Державні та регіональні програми. Історичний досвід та особливості функціонування та управління територій із спеціальним статусом.

Регіональне управління та місцеве самоврядування. Поняття та суть місцевого самоврядування. Його основні ознаки та принципи, моделі управління. Роль органів місцевого самоврядування у розвитку регіону. Централізація та децентралізація влади.

Тема 6. Система органів державної влади в Україні: конституційні основи їх функціонування, роль в управлінні

Історичний досвід державного управління в Україні. Конституційна модель розподілу влади в Україні. Верховна Рада та державне управління. Інститут Президента та державне управління. Органи виконавчої влади України: загальна характеристика,

управлінські зв'язки. «Субординація», «координація» і «реординація» між органами виконавчої влади.

Центральні органи виконавчої влади. Міністерства та інші центральні органи виконавчої влади. Регіональні органи виконавчої влади.

Місцеве самоврядування у державному управлінні України. Проблеми функціонування та напрями реформування.

Тема 7. Центральні органи виконавчої влади в Україні

Центральні органи виконавчої влади (ЦОВВ) у системі державного управління. Історія формування і функціонування. Організаційна структура та завдання ЦОВВ, їх права, компетенція, функції.

Кабінет Міністрів України як вищий орган виконавчої влади. Історичний аспект формування уряду України. Структура та порядок формування Кабінету міністрів України. Функціональні повноваження членів Кабінету міністрів України. Секретаріат Кабінету міністрів України, порядок формування, повноваження. Відповідальність Кабінету міністрів України. Акти Кабінету міністрів України.

Міністерства України та їх повноваження. Державні комітети (державні служби) України та інші центральні органи виконавчої влади: їх статус, функції.

Територіальні органи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції. Централізація та децентралізація у структурній організації державного управління.

Тема 8. Регіональні органи державного управління

Місцеві державні адміністрації в системі державного управління. Основні завдання, правовий статус, компетенція місцевих державних адміністрацій. Повноваження, порядок формування та роботи місцевих державних адміністрацій. Структура місцевих державних адміністрацій, їх діяльність. Відносини місцевих державних адміністрацій у системі верти-кальних та горизонтальних зв'язків.

Управління факультативними територіальними одиницями. Господарсько-правовий механізм діяльності територій із спеціальним статусом.

Тема 9. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні

Історичний аспект та конституційно-правові засади місцевого самоврядування в Україні. Державна політика у сфері місцевого самоврядування. Правовий статус органів місцевого самоврядування в системі державного управління. Сучасна система місцевого самоврядування в Україні: територіальна громада, представницькі органи місцевого

самоврядування, виконавчі органи місцевого самоврядування, посадові особи місцевого самоврядування. Асоціації та інші форми добровільного об'єднання органів місцевого самоврядування. Особливості здійснення самоврядування в містах Києві та Севастополі.

Всесвітня Декларація місцевого самоврядування, Європейська Хартія місцевого самоврядування та проблеми функціонування інституту місцевого самоврядування в Україні.

Громадянин в державному управлінні. Поняття і основні характеристики громадянства. Права, свободи і обов'язки громадян: система закріплення. Взаємовідносини громадян і органів державного управління.

Тема 10. Внутрішня організація та управління органу державної влади

Загальнотеоретичні аспекти організації роботи органів державної влади в Україні. Орган влади як об'єкт організації. Організація як процес і функція управління.

Сутність і особливості менеджменту органу державної влади, регламент його діяльності. Стратегічне управління та формування програми діяльності органу державної влади. Функціональний аналіз та контролінг діяльності органу державної влади. Інформаційне та комунікаційне забезпечення внутрішньої організації органу державної влади. Підготовка та прийняття рішень в органах державної влади. Зв'язки з громадськістю в системі управлінської діяльності органу державної влади. Роль та місце керівника в управлінні органами державної влади. Сутність лідерства в державному управлінні. Забезпечення законності в державному управлінні. Специфіка юридичної відповідальності в державному управлінні.

Змістовий модуль 2. Менеджмент органу державної влади.

Тема 11. Державна служба в Україні

Державна служба: поняття, риси, функції, принципи, види, організація. Система правових актів про державну службу та правовий

статус державних службовців. Класифікація посад державних службовців.

Проходження державної служби та управління державною службою. Атестація державних службовців. Етика поведінки державних службовців. Управління державною службою. Державна кадрова політика. Підготовка, перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців.

Бюрократія і бюрократизм у державному управлінні: світові тенденції та вітчизняна специфіка.

Тема 12. Ефективність державного управління.

Державний контроль у сфері виконавчої влади

Поняття ефективності в управлінні. Чинники та критерії ефективності державного управління. Загальна соціальна ефективність державного управління. Ефективність діяльності управлінських органів і посадових осіб. Економічна оцінка ефективності функціонування органу державної влади. Демократичні процедури визначення ефективності державного управління.

Державний контроль у сфері виконавчої влади в Україні, його зміст та правові засади. Види контролю. Здійснення державного контролю щодо виконавчої влади з боку суб'єктів інших гілок влади: парламентський контроль, прокурорський нагляд, судовий контроль, адміністративний нагляд міліції. Громадський контроль за діяльністю органів державного управління.

Тема 13. Відносини органів публічної влади в системі управління

Основні напрями взаємодії центральних та регіональних органів державної влади та органів місцевого самоврядування з трудовими колективами, підприємствами, установами і організаціями. Взаємовідносини органів державної влади й місцевого самоврядування із судовими та правоохоронними органами: органами Служби безпеки України, органами прокуратури, органами внутрішніх справ.

Взаємодія державних органів та органів місцевого самоврядування з об'єднаннями громадян. Здійснення нагляду за діяльністю об'єднань громадян. Організація роботи із запитами громадян. Державні та адміністративні послуги з боку органів виконавчої влади та їх правове регулювання. Залучення громадськості

до участі в управлінні державними і суспільними справами та контролі за функціонуванням органів влади.

Тема 14. Розвиток системи державного та регіонального управління

Проблеми взаємовідносин гілок державної влади в Україні у сфері управління. Необхідність реформування системи державного та регіонального управління. Державне та регіональне управління в контексті трансформаційних та глобалізаційних процесів.

Європейському Союзу та країнах розвиненої демократії.

Суть та основні напрями адміністративної реформи в Україні. Концептуальні засади реформування центральних та місцевих органів влади, напрями вдосконалення управління регіональним розвитком. Базові форми децентралізації управління. Формування ефективної організації виконавчої влади як на центральному, так і на місцевому рівнях управління. Запровадження нової ідеології функціонування виконавчої влади місцевого самоврядування як діяльності щодо забезпечення реалізації прав і свобод громадян, надання державних та громадських послуг. Удосконалення механізмів правового захисту громадян у відносинах із органами державної влади. Протидія корупції в органах державної влади та органах місцевого самоврядування.

Створення сучасного нормативно-правового, наукового та інформаційного забезпечення системи державного управління; зміцнення та формування нових фінансово-економічних основ функціонування державного управління; організація на нових засадах державної служби та служби в органах місцевого самоврядування; створення сучасної системи підготовки та перепідготовки управлінських кадрів; оновлення інституту відповідальності у сфері державного та регіонального управління; запровадження раціонального адміністративно-територіального устрою.

Загальні вимоги до виконання індивідуальної роботи з дисципліни «Державне регулювання економіки та економічна політика»

1. Мета і завдання індивідуальної роботи

Індивідуальна робота є невід'ємною складовою частиною усього навчального процесу і являє собою важливу форму самостійної роботи здобувачів по вивченню дисципліни.

Виконання індивідуальної роботи направлене, з одного боку, на більш глибоке вивчення економічних проблем, з іншого боку, на вироблення у здобувачів елементарних навичок наукового дослідження, економічного мислення.

Індивідуальна робота відображає рівень теоретичних знань здобувача, отриманих в ході вивчення даної дисципліни, і здатність застосовувати їх в реальному житті.

Порядок виконання індивідуальної роботи наступний:

1. Вибір теми, складання і затвердження плану.
2. Вивчення наукової літератури, статистичного матеріалу.
3. Написання індивідуальної роботи.
4. Оформлення індивідуальної роботи.
5. Захист.

2. Вибір теми, складання і затвердження плану

Написання індивідуальної роботи починається з вибору теми. Тематика індивідуальних робіт розробляється викладачем, який читає лекційний курс, і надається здобувачам. Відповідно до двох останніх цифр номеру залікової книжки здобувача групи відбувається закріплення за ним варіанту індивідуальної роботи. Для здобувачів, що складають дисципліну як академічну різницю призначені теоретичні питання 20-50.

Визначившись з варіантом індивідуальної роботи, здобувач приступає до підбору і вивчення літератури. Значну допомогу в цьому йому може надати перелік літератури (підручників, навчальних посібників, монографій, наукових статей і т.п.).

У процесі вивчення основної і додаткової літератури здобувач складає план індивідуальної роботи, який складається з вступу, трьох-чотирьох вузлових питань, висновку, списку літератури, що використовується.

План узгоджується з керівником, після чого здобувач приступає до написання тексту індивідуальної роботи.

3. Написання тексту індивідуальної роботи

Обсяг індивідуальної роботи в рукописному варіанті повинен складати в середньому 15-20 сторінок.

Робота починається з вступу, обсяг якого не повинен перевищувати 1-2 сторінки. У вступі розкривається актуальність вибраної теми, міра її теоретичної розробки, вказуються основні дискусійні питання, формулюється мета написання роботи і дається пояснення загальної логіки викладу матеріалу.

Далі викладається основна частина, в якій розкривається зміст теми.

Виклад кожного розділу доцільно починати з постановки питання, із з'ясування змісту економічних явищ, що аналізуються і реальних процесів. Потім треба перейти до характеристики властивих даним процесам меж і особливостей, показати різноманіття форм вияву і відобразити їх розвиток. Кожне положення роботи не повинно бути просто декларовано. Його потрібно підкріпити аргументованими роз'ясненнями і науково обґрунтованими доказами.

При написанні індивідуальної роботи обов'язково потрібно враховувати специфіку даної дисципліни. У економічний аналіз залучаються не тільки зовнішні форми економічних закономірностей - конкретні інституціональні форми і інструменти, керуючі процесом виробництва, обміну, розподілу і споживання матеріальних благ і послуг. Тому при виборі теми індивідуальної роботи потрібно чітко визначити практичну спрямованість дослідження і при підборі літератури особливу увагу приділити конкретному економіко-статистичному матеріалу. Це можуть бути фінансові і бухгалтерські звіти підприємств, статистичне зведення, бюлетені, матеріали маркетингових і соціологічних досліджень.

У тексті індивідуальної роботи обов'язково повинні використовуватися основні елементи економічного аналізу: графічне або математичне моделювання, зведені таблиці і діаграми.

На закінчення автор повинен чітко сформулювати основні теоретичні висновки і практичні рекомендації, що органічно витікають з кожного питання його роботи. По своєму об'єму висновок не повинен перевищувати 2 сторінки.

Консультуючись з викладачем в процесі написання роботи, здобувач може отримати відповіді на всі питання, що його цікавлять.

Готову індивідуальну роботу здобувач повинен здати до учбово-методичного кабінету кафедри не пізніше ніж за 20 календарних днів до іспиту. Викладач перевіряє роботу в 14 денний строк з дня здачі роботи до кабінету.

4. Оформлення індивідуальної роботи

Індивідуальна робота може бути виконана українською мовою.

Перша сторінка роботи – титульний аркуш. На другій сторінці наводиться план роботи з вказівкою номерів сторінок, які відповідають питанням і підпитанням роботи. Текст роботи пишеться на одній стороні стандартного аркуша (формат А4) розбірливо і акуратно.

Допускається представлення індивідуальної роботи у вигляді комп'ютерного роздруку (Times New Roman, 14; міжстрочний інтервал – 1,5; всі поля – 2 см; абзацний відступ 1,25-1,27 см: нумерація сторінок у правому верхньому куті; форматування тексту по ширині). Обов'язковою умовою є наявність полів для зауважень рецензента і нумерація сторінок. Нумери сторінок необхідно розмішувати в правому верхньому куту. На перших трьох сторінках номери не проставляються.

У список літературних джерел, що розташований в кінці індивідуальної роботи, включається література, яка безпосередньо використана при написанні роботи (вона цитувалася, на неї посилалися або вона послужила відправною точкою при формуванні концепції автора).

Список літератури формується в наступному порядку:

а) законодавчі акти України в хронологічному порядку їх прийняття;

б) монографії, збірники, статті - в алфавітному порядку прізвищ авторів; що не мають на титульному аркуші автора - в алфавітному розташуванню заголовків.

Всі цитати, що наводяться в роботі, беруться в лапки. При пропуску слів ставлять крапки. При цьому необхідно стежити, щоб таке скорочення не відбілося на значенні цитат. Необхідні пояснення можуть вміщуватися в самому тексті в дужках або у виносках і обов'язково обумовлені, щоб читач бачив, що обмовка належить

автору, а не джерелу, що цитується. Звичайно це робиться вказівкою ініціалів автора контрольної роботи в лапки.

Всі цитати і статистичні дані повинні мати посилання на джерела. Допускається два варіанти оформлення посилань:

- посилання наводиться внизу сторінки і відділяється від тексту горизонтальною лінією. У посиланнях на книги вказується прізвище і ініціали автора, повна назва книги, видавництво, рік видання і кількість сторінок. При декількох посиланнях на одне і те ж джерело на одній сторінці (якщо вони йдуть підряд) досить, не повторюючи його назви, писати “Там же, - 3.”. У випадку, коли неодноразово цитується одна і та ж робота, можна не повторювати її кожний раз, а обмежитися прізвищем і ініціалами автора і вказівкою “Указ. соч., - 3.”;

- посилання у вигляді [№, 3], де № - номер літературного джерела в списку літератури, що використовується, 3 - номер сторінки, з якої взята цитата.

У разі посереднього цитування, перед назвою джерела ставиться “див. там-то”.

Таблиці, що наводяться в тексті, графіки, діаграми, математичні моделі повинні бути правильно оформлені.

Таблиці нумеруються арабськими цифрами в межах розділу (питання). У правому верхньому куту таблиці над заголовком вміщується напис “Таблиця” з вказівкою номера таблиці. Номер таблиці повинен складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, розділеного крапкою.

Рисунки (графіки, схеми, різні діаграми) також нумеруються в межах розділу. Нумерації складаються з слів “Рисунок” (графік, діаграма), номер розділу, крапка, номер малюнка в розділі. Найменування малюнка вміщують над ілюстрацією, номер малюнка - під нею.

При першому посиланні на рисунок (таблицю) вказується його (її) повний номер, при повторному посиланні додають “див.”, наприклад “див. рис. 2.1”. Якщо в роботі одна таблиця (рисунок), її (його) не нумерують і слова “Таблиця” (“Рис.”) не пишуть.

Порушення вимог до оформлення індивідуальної роботи призводить до необхідності її переробки.

5. Захист індивідуальної роботи

Керівник роботи перевіряє індивідуальну роботу та виставляє попередню оцінку. Якщо оцінка позитивна, робота допускається до захисту. На роботі зазначається «До захисту», ставиться дата та підпис викладача.

При підготовці до захисту здобувачу потрібно уважно ознайомитися з критичними зауваженнями рецензента, додатково вивчити питання, що викликали ці зауваження.

Захист індивідуальної роботи складається з доповіді здобувача (5 - 7 хвилин) по виконаній роботі та у відповідях на питання, які поставлені в рецензії керівником або виникли в ході захисту. Після цього визначається захищена чи не захищена індивідуальна робота.

Оцінювання індивідуальної роботи здійснюється викладачем, на роботі ставиться надпис «Захищено», дата та підпис викладача. Захищена індивідуальна робота виступає допуском здобувача до складання іспиту з дисципліни.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіант 1

1. Державне управління як суспільне явище, його багатогранність та еволюція змісту.
2. Вимоги до управлінських рішень: наукова обґрунтованість, законність, конкретність, несуперечність, реальність, своєчасність та інформативність.
3. Дисфункційність корумпованості органів державної влади в Україні.

Варіант 2

1. Системний підхід як методологія державного управління та методи його впровадження.
2. Види ресурсного забезпечення діяльності виконавців управлінського рішення.
3. Загальне визначення ефективності державного управління: поняття, види та критерії.

Варіант 3

1. Конституційні засади виконавчої влади та державного управління в Україні.
2. Технологія процедури прийняття рішення (надання

рішенню юридичної сили) в системі органів виконавчої влади.

3. Спеціальні критерії оцінювання ефективності діяльності об'єкта державного управління.

Варіант 4

1. Сутність об'єктивних умов і факторів, що детермінують зміст державного управління.

2. Місце і роль парламентського та президентського контролю в системі державного управління.

3. Проблеми реформування державного управління виходячи з радикальної зміни змісту розвитку суспільства.

Варіант 5

1. Місцеві державні адміністрації та їх місце в системі державного управління.

2. Поняття, сутність і зміст інформаційного забезпечення державного управління.

3. Моделі реалізації парламентської відповідальності за дії уряду.

Варіант 6

1. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні.

2. Основні напрями підвищення ефективності інформаційного забезпечення державного управління.

3. Концептуальні засади реформування місцевих органів виконавчої влади.

Варіант 7

1. Сучасні принципи державного управління, джерела їх виникнення та порядок формування.

2. Поняття і зміст звертання громадян і вимоги стосовно них.

3. Основні напрями державної регіональної політики на сучасному етапі.

Варіант 8

1. Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція, функції.

2. Права громадян і обов'язки органів державного управління та їх посадових осіб щодо розгляду звертань громадян.

3. Адміністративна реформа та проблеми підвищення ефективності діяльності органів державного управління.

Варіант 9

1. Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції.
2. Міжнародні стандарти з питань прав та обов'язків громадянина, стан і практика їх реалізації в Україні.
3. Адміністративна відповідальність державних службовців: зміст, поняття і засоби реалізації в Україні

Варіант 10

1. Сутність і зміст наукового управління суспільством.
2. Адміністративне судочинство: судовий нагляд за діяльністю органів виконавчої влади.
3. Боротьба з бюрократизмом в органах управління — реальний шлях до забезпечення прав і свобод людини, громадянина.

Варіант 11

1. Місцеві державні адміністрації: система, основні функції, повноваження, форми роботи.
2. Місцеві ради: система, основні функції, повноваження, форми роботи.
3. Виконавчі органи місцевих рад: система, основні функції, повноваження, форми роботи.

Варіант 12

1. Депутат місцевої ради: особливості його правового статусу.
2. Сільський, селищний, міський голова: основні функції, повноваження, форми роботи.
3. Служба в органах регіонального самоврядування, особливості її правового регулювання.

Варіант 13

1. Місцеві вибори, порядок їх організації та проведення.
2. Система регіонального самоврядування, її елементна характеристика та шляхи розвитку.
3. Територіальна громада, її основні функції, повноваження, форми роботи.

Варіант 14

1. Особливості здійснення державного управління та місцевого самоврядування в м. Києві.
2. Особливості здійснення державного та регіонального управління в Автономній Республіці Крим.

3. Державне управління як процес здійснення виконавчої влади.

Варіант 15

1. Державне управління: поняття, система, класифікація, категорії.
2. Регіональне самоврядування як основа конституційного ладу.
3. Європейська Хартія та основні принципи місцевого самоврядування.

Варіант 16

1. Органи та посадові особи регіонального самоврядування.
2. Особливості юридичного статусу територіальної громади.
3. Особливості правового статусу районних та обласних рад.

Варіант 17

1. Місцеві вибори, референдуми, ініціативи.
2. Матеріально-фінансова основа регіонального управління.
3. Принципи місцевого самоврядування.

Варіант 18

1. Проблеми становлення і розвитку регіонального самоврядування.
2. Гарантії місцевого самоврядування.
3. Світові типи організації публічної влади на місцях: англосаксонський (класичний), континентальний, радянський та інтгт.

Варіант 19

1. Відповідальність органів і посадових осіб місцевого самоврядування.
2. Форми управлінської діяльності органів державного управління та органів місцевого самоврядування.
3. Дostroкове припинення повноважень ради.

Варіант 20

1. Фонд сприяння розвитку регіонального самоврядування в Україні.
2. Дostroкове припинення повноважень органів самоорганізації населення.

3. Система місцевих фінансів в економічній системі держави.

ПИТАННЯ ДЛЯ САМОКОНТРОЛЮ

1. Управління як суспільне явище, еволюція його змісту та багатогранність.

2. Сутність, зміст і специфіка державного управління.

3. Державне управління як наука та навчальна дисципліна.

4. Конституційні засади виконавчої влади та державного управління в Україні.

5. Державне управління як діяльність виконавчо-розпорядчого характеру.

6. Система органів державної влади та місцевого самоврядування в Україні.

7. Центральні органи виконавчої влади: права, компетенція, функції.

8. Територіальні підрозділи центральних органів виконавчої влади: права, компетенція, функції.

9. Місцеві державні адміністрації, їх місце в системі державного управління.

10. Місцеве самоврядування та його особлива роль у державному управлінні.

11. Сучасні принципи державного управління, джерела їх виникнення та формування.

12. Загальні риси управлінської діяльності.

13. Стадії управлінської діяльності та управлінські технології: поняття та види.

14. Функції, форми та процедури державного управління.

15. Поняття і сутність цілей державного управління.

16. Поняття основних завдань і види функцій державного управління, їх класифікація.

17. Організаційно-правові аспекти регіонального управління.

18. Функціональна структура державного управління: сутність та умови її побудови.

19. Роль і місце регіонального управління в загальній системі державного управління.

20. Сутнісні характеристики (риси) організаційної структури державного управління.

21. Основи побудови організаційної структури державного управління.

22. Поняття організаційної структури органу державної виконавчої влади.

23. Взаємодія центральних, регіональних і місцевих органів державної влади та місцевого самоврядування, розмежування їх функцій і повноважень.

24. Поняття і зміст управлінського рішення.

25. Зміст процесу підготовки та прийняття управлінського рішення, її етапи.

26. Поняття, зміст і призначення контролю та обліку в державному управлінні.

27. Місце і роль контролю в системі державного управління.

28. Система контролю в органах виконавчої влади, її організаційне, методичне та правове забезпечення.

29. Громадський контроль: поняття, цілі, об'єкти, форми, суб'єкти, структура.

30. Поняття і зміст інформаційної відкритості органів державних органів і вищих посадових осіб держави.

31. Обсяг і характер відомостей, що підлягають оприлюдненню, та його порядок.

32. Зміст відомостей, що підлягають опублікуванню у пресі, та зміст інформаційного повідомлення.

33. Порядок обов'язкового декларування вищими посадовими особами майна і доходів, їх відповідальність за подання неправдивих відомостей.

34. Громадянин у державному управлінні, його права та обов'язки.

35. Поняття і зміст звертання громадян і вимоги щодо них.

36. Перелік рішень (дій), що підлягають оскарженню, та обмеження, що встановлюються при розгляді скарг громадян.

37. Права громадян і обов'язки органів державного управління та їхніх посадових осіб щодо розгляду звертань громадян.

38. Якісний рівень кадрів апарату управління та його вплив на забезпечення прав і свобод громадян.

39. Проблеми реформування державного управління щодо радикальної зміни змісту розвитку суспільства.

40. Адміністративна реформа та проблеми підвищення ефективності діяльності органів державного управління.

41. Проблеми реформування державного управління та подолання суперечностей державних і приватних інтересів у ньому.

42. Концептуальні засади реформування місцевих органів виконавчої влади.

43. Основні напрями державної регіональної політики.

44. Напрями удосконалення системи державного управління з урахуванням світового досвіду.

45. Реформування законодавства про адміністративну відповідальність в Україні.

46. Завдання і функції системи регулювання управлінських відносин.

47. Законодавство про адміністративну відповідальність державних службовців в Україні.

48. Причини та умови виникнення бюрократизму.

49. “Ідеальний тип” адміністративної організації М. Вебера - найкраща з усіх можливих форм організації, що ефективно служить будь-якому політичному “хазяїну”.

50. Поняття і зміст бюрократії і бюрократизму.

51. Бюрократія, бюрократизм і корупція: взаємозв’язок, суперечності, проблеми.

52. Бюрократизм як соціальне і державно-правове явище, його роль і функції в державно-правових і політичних інститутах.

53. Демократія і бюрократія в державному управлінні.

54. Боротьба із бюрократизмом в органах управління — реальний шлях до забезпечення прав свободи людини і громадянина.

55. Загальні правила поведінки державного службовця.

56. Конфлікт інтересів і недопущення проявів корупції.

57. Дотримання обмежень і заборон, передбачених Законами України “Про державну службу” та “Про боротьбу з корупцією”.

58. Співвідношення законності, правопорядку та раціональності в державному управлінні.

59. Правопорушення та відповідальність.

60. Зміст законності в державному управлінні.

61. Державна влада — дійовий засіб авторитарної організації спільної діяльності людей та їх колективів в умовах громадянського суспільства.

62. Державне управління процес реалізації державної влади, її динаміка і зміст.

63. Механізм державного управління, його основні елементи.

64. Функції державного управління, їх система та класифікація.

65. Поняття, основні ознаки та види органів державної влади.

66. Основні форми децентралізації державно-владних повноважень.

67. Державні адміністрації як місцеві органи виконавчої влади, їх система й особливості конституційно-правової природи.

68. Підвищення дієздатності держави та державного управління в контексті Послання Президента України до Верховної Ради України.

69. Поняття та основні принципи регіонального управління.

70. Принцип матеріально-фінансової автономії регіонального самоврядування.

71. Місцеве самоврядування у процесі здійснення виконавчої влади.

72. Місцеве самоврядування у процесі народовладдя.

73. Основні теоретичні концепції місцевого самоврядування, їх вплив на практику державотворення в Україні.

74. Державницька концепція місцевого самоврядування.

75. Громадська концепція місцевого самоврядування.

76. Концепція муніципального дуалізму.

77. Система регіонального самоврядування, її загальна елементна характеристика.

78. Правова основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.

79. Організаційна основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.

80. Матеріально-фінансова основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку.

81. Територіальна основа регіонального самоврядування, її загальна характеристика та проблеми розвитку,

82. Територіальні громади, їх види, основні функції та повноваження.

83. Основні форми прояву активності, життєдіяльності територіальних громад.

84. Виключні повноваження територіальних громад, проблеми їх правового регулювання та реалізації у сучасних умовах.

85. Основні принципи та порядок об'єднання (роз'єднання) територіальних громад з метою їх оптимізації.

86. Особливості правового статусу районних у містах територіальних громад, а також територіальних громад сіл, селищ, міст, адміністративно приєднаних до міст обласного (республіканського) та загальнодержавного значення.

87. 29. Система органів місцевого самоврядування, її загальна елементна характеристика.

88. Сільська, селищна, міська рада, її основні функції і повноваження.

89. Основні форми роботи сільської, селищної, міської ради, актуальне питання їх вдосконалення.

90. Особливості правового статусу районної у місті ради.

91. Особливості правового статусу районної, обласної ради.

92. Система, порядок утворення та особливості правового статусу органів самоорганізації населення.

93. Виключні повноваження сільської, селищної, міської ради, їх види та особливості правової природи.

94. Виключні повноваження районної, обласної ради, їх види та особливості правової природи.

95. Повноваження районної, обласної ради, які вона має делегувати районній, обласній державній адміністрації.

96. Повноваження районної, обласної ради з контролю діяльності районної, обласної державної адміністрації.

97. Система виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, її елементна характеристика.

98. Особливості правового статусу виконавчих органів сільських, селищних, міських рад.

99. Власні (самоврядні) та делеговані повноваження у

системі місцевого самоврядування, особливості їх правової природи та реалізації.

100. Особливості правового статусу сільського, селищного, міського голови.

101. Принципи розподілу та делегування повноважень у системі місцевого самоврядування.

102. Місцеві вибори, їх види, основні принципи й організація проведення.

103. Особливості виборів депутатів районної, обласної ради.

104. Особливості виборів сільського, селищного, міського голови.

105. Місцеві референдуми та інші форми волевиявлення територіальних громад, проблеми їх правового регулювання.

106. Основи правового статусу депутата місцевої ради.

107. Повноваження та форми роботи депутата як представника територіальної громади, виборців свого виборчого округу.

108. Повноваження та форми роботи депутата як повноважного члена представницького органу регіонального самоврядування.

109. Гарантії діяльності депутата місцевої ради, актуальні питання їх вдосконалення у сучасних умовах

110. Основні принципи й особливості служби в органах регіонального самоврядування.

111. Автономна Республіка Крим як форма регіонального самоврядування.

112. Місцеве самоврядування та «урядова вертикаль». Проблеми розмежування функцій і повноважень між органами державної влади та місцевими державними адміністраціями.

113. Особливості здійснення виконавчої влади та регіонального самоврядування у містах Києві та Севастополі.

114. Особливості здійснення регіонального самоврядування в Автономній Республіці Крим.

115. Правові гарантії регіонального самоврядування.

116. 58. Відповідальність органів і посадових осіб регіонального самоврядування.

117. Муніципальний рух в Україні та на світовому рівні.

118. 60. Сучасні проблеми розвитку державного та

регіонального управління в контексті конституційної та адміністративної реформ.

119. Тематика індивідуальних робіт з дисципліни “Державне та регіональне управління”
120. Критерії класифікації регіонів.
121. Теорія «концептуальних кілець» І.Тюнена.
122. Теорія штандарта промисловості А.Вебера.
123. Теорія центральних місць В.Кристоллера.
124. Автономія та її характерні ознаки.
125. Система державної влади у федеративній державі.
126. Класифікація конфедерації за типами.
127. Державне управління регіонами та місцеве самоврядування.
128. Основні теорії місцевого самоврядування.
129. Основні типи спеціальних економічних зон.
130. Переваги й недоліки економіко-географічного положення областей України.
131. Економічне оцінювання природних ресурсів: основні підходи.
132. Визначення ціни землі в ринкових умовах.
133. місцевих бюджетів.
134. Бюджетний Кодекс України про видатки місцевих бюджетів.
135. Складання, затвердження та виконання місцевого бюджету.
136. Цілі і завдання державної регіональної фінансової політики.
137. Виробнича інфраструктура регіону.
138. Інформаційна інфраструктура регіону.
139. Оцінка трудового потенціалу регіону.

Рекомендована література

1. Аверьянов В.Б. Державне управління та європейські стандарти, досвід та адміністративне право /В .Б. Аверьянов. - К.. Юність, 2007 - 288с.

2. Бакуменко В. Д. Державно-управлінські рішення : Навчальний посібник / В. Д. Бакуменко // - К. : ВПЦ АМУ, 2011. - 444

с.

3. Войтович Р.В. Вплив глобалізації на систему державного управління (теоретико-методологічний аналіз): Монографія / За заг. ред. д-ра філос. Наук, проф.. В.М. Князева. - К.: Вид-во НАДУ, 2007. - 680 с. - Режим доступу: <http://lib.rada.gov.ua/static/about/text/Vojtovich.pdf>

4. Воронкова В.Г. Менеджмент державних організацій: навч. посіб. / В.Г. Воронкова. - К. Професіонал. 2004. - 256с.

5. Висоцький О. Ю. Основи державного управління. Частина I / О. Ю. Висоцький, О. Є Висоцька, Ю. П. Шаров. - Дніпропетровськ: НМетАУ. - 2008. - 52 с.

6. Державне управління та державна служба: словник-довідник / О. Ю. Оболенський. - К. : КНЕУ, 2005. - 208 с.

7. Державне управління в Україні: централізація і децентралізація: монографія / кол. авт; відп. ред. проф. Н. Р. Нижник. - К. : УАДУ при Президентові України, 1997. - 448 с.

8. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В. Б. Авер'янова. - К.: Факт, 2003. - 384 с.

9. Державне управління: основи теорії, історія та практика: Навчальний посібник/ В.Д. Бакуменко, П.І. Надолішній, М.М. Їжа, Г.І. Арабаджи / За заг. ред. Надолішнього П.І., Бакуменка В.Д. - Одесса: ОРІДУ НАДУ, 2009. - 394 с.

10. Кунєв, Ю.Д. Управління в митній службі: Підручник: За заг. ред. Ю.Д. Кунєва / Ю Д Кунєв. — К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 408 с.

11. Мельник А.Ф. Державне управління: підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський.- К. Знання. 2009- 582с.

12. Желтюк Т.Л. Державна служба: навчальний посібник / Т.Л. Желтюк. - Луцьк. Професіонал. 2000. - 558с.

13. Крупі П.В. Регіональне управлінняб навч. Посіб. / П.В. Крупі - К. ЦУЛ. 2007. - 248с.

14. Лазор О.Д. Основи місцевого самоврядування: навч. Пос. / О.Д. Лазор - К. ЦУЛ. 2003. - 432с.

15. Малиновський В.Я. Державне управління: Навчальний посібник /Я. Малиновський. - К: Атіка, 2003. - 576 с.

16. Мельник А. Ф. Державне управління : підручник / А. Ф. Мельник, О. Ю. Оболенський, А. Ю. Васіна; за ред. А. Ф. Мельник. -

К. : Знання, 2009. - 582 с.

17. Новікова М.М. Регіональний менеджмент: Конспект лекцій / М.М. Новікова. - Харків: ХНАМГ, 2007. - 94 с.

18. Якубовський О.П. Державна влада і громадське суспільство система взаємодії: монографія / О.П. Якубовський - О. ОРІД. НАДУ. 2004. - 196с.

19. Ординський О.Д. Управління в органах державної влади: навч. Посіб. / О. Д. Ординський - К. ЦУЛ. 2008 - 296с.

20. Бешелев С.Д., Гурович Ф.Г. Управление в регионах - Москва.: Статистика, 1980 - 198с.

21. Терехов Л. Л. Государственная служба. Учебн. пособ. - Москва. 1995. - 354с.

22. Конституція України : прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. - Х. : Фоліо, 1998. - 48 с.

23. Крупка Ю. М. Аграрне право України: Навч. посіб. / За наук. ред. Н.Р. Малишевої.- К.: Університет «Україна», 2006.— 160 с. - Режим доступу: <http://textbooks.net.ua/content/view/2529/12/>

24. Правознавство: Підручник / В. Ф. Опришко, Ф. П. Шульженко, І. Шимон та ін.; За заг. ред. В. Ф. Опришка, Ф. П. Шульженка. — К.: КНЕУ, 2003. - 767 с. - Режим доступу: <http://buklib.net/books/29375/>

25. Регіональна економіка [Текст] : підручник / за ред. Є. П. Качана. -Тернопіль : ТНЕУ, 2008. - 800 с. - Режим доступу:<http://westudents.com.ua/glavy/83681-66-mehanzm-realzats-regionalno-ekonomchno-poltiki.html>

26. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник/О.Ф.Скакун . — Харків: Консум, 2001. - 656 с. - Режим доступу: http://ukrkniga.org.ua/ukrkniga-text/books/_book-687.htm

27. Чистов С. М., Никифоров А. Є., Куценко Т. Ф. та ін. Державне регулювання економіки. - К.: КНЕУ, 2000. - 316 с.

28. Ярмиш О.Н., Серьогін В.О. Державне будівництво та місцеве самоврядування в Україні: Підручник. - Харків: Вид-во Національного ун-ту внутр. справ, 2002 - 532 с.

29. Законодавство України про місцеве самоврядування : зб. законодав. актів: за станом на 5 листоп. 2001 р. // Верхов. Рада України. - Офіц. вид. - К. : Парлам. вид-во, 2001.

30. Авер'янов В.Б. Державне управління: європейські стандарти, досвід та адміністративне право / В.Б. Авер'янов. - К. :

Юстиніан, 2007. - 288 с.

31. Воронкова В.Г Менеджмент в держаних організаціях : навч. посіб. / В.Г. Воронкова. - К.: Професіонал, 2004. - 256 с.

32. Державне управління: проблеми адміністративно-правової теорії та практики / за заг. ред. В.Б. Авер'янова. - К. : Факт, 2003. - 384 с.

33. Мельник А.Ф. Державне управління : підручник / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський. - К. : Знання, 2009. - 582 с.

34. Желюк Т.Л. Державна служба : навч. посіб. / Т.Л. Желюк. - Луцьк : Професіонал, 2000. - 558 с.

35. Круш П.В. Регіональне управління : навч. посіб. / П.В. Круш, О.О. Кожем'яченко. - К. : ЦУЛ, 2007. - 248 с.

36. Лазор О.Д. Основи місцевого самоврядування : навч. посіб. / О.Д. Лазор. - К. : ЦУЛ, 2003. - 432 с.

37. Малиновський В. Державне управління : навч. посіб. / В. Малиновський. - Луцьк : РВВ «Вежа» Вол. держ. ун-ту ім. Л. Українки, 2000. - 558 с.

38. Оболенський О.Ю. Державне управління та державна служба : слов.-довід.

39. О.Ю. Оболенський. - К. : КНЕУ, 2005. - 478 с.

40. Оболенський О.Ю. Державна служба : підручник / О.Ю. Оболенський. - К. : КНЕУ, 2006. - 472 с.

41. Ординський В.Л. Управління в органах виконавчої влади : навч. посіб. / В.Л. Ординський, З.Р. Кисіль, М.В. Ковалів. - К. : ЦУЛ, 2008. - 296 с.

42. Якубовський О.П. Державна влада і громадянське суспільство: система взаємодії: монографія / О.П. Якубовський, Т.А. Бутирська. - О. : ОРІД НАДУ, 2004. - 196 с.

43. Малиновський В. Я. Державна служба: теорія і практика: Навч. посіб. - К.: Атіка, 2003.- 160 с.

44. Місцеве самоврядування в Україні: історія, сучасність, перспективи розвитку. - К., 2000.

45. Мельник А. Ф. Державне управління. Державна служба: Посіб. для викладачів, магістрів та держ. службовців. — Луганськ: Східноукр. держ. ун-т, 2000. - Ч. 1.

46. Михасюк І., Мельник А., Крупка М, Залога З. Державне регулювання економіки. - К.: Атіка; Ельга-Н, 2000.

47. вдосконалення структури Служби Прем'єр-Міністра

України та Секретаріату Кабінету Міністрів України” // Офіц. вісн. України. - 2000. - № 10.

48. Постанова Кабінету Міністрів від 20.12.2006 р. № 1759 “Про затвердження положення про раду розвитку регіонів” // Уряд. кур’єр. - 2007. - № 3.

49. Постанова Кабінету Міністрів України від 19.12.2006 р. № 1757 “Про затвердження Положення про Міністерство освіти і науки України” // Уряд. кур’єр. - 2007. - № 3.

50. Постанова Верховної Ради України від 02.04.2007 р. № 837-V “Про запобігання діям, що загрожують конституційному правопорядку, громадському спокою і стабільності в Україні”.

51. Постанова Верховної Ради України № 839-V “Про політичну ситуацію в Україні, пов’язану з оголошенням Указу Президента України від 02.04.2007 р.”.

52. Постанова Кабінету Міністрів від 03.04.2007 р. № 595 “Про невідкладні заходи щодо забезпечення виконання постанов Верховної Ради України” від 02.04.2007 р. № 837-V та № 839-V.

53. Постанова Кабінету Міністрів України “Про упорядкування структури місцевих державних адміністрацій” // Офіц. вісн. України. - 2000. - № 20.

54. Постанова Кабінету Міністрів України “Про урядові комітети” // Офіц. вісн. України. - 2000. - № 7.

55. Указ Президента України “Про зміни у структурі центральних органів виконавчої влади” // Офіц. вісн. України. - 1999. — № 50.

56. Указ Президента України “Про систему центральних органів виконавчої влади” // Офіц. вісн. України - 1999. - № 50.

57. Указ Президента України “Про чергові заходи щодо дальшого здійснення адміністративної реформи в Україні” // Офіц. вісн. України.— 2001. - № 22.

58. Указ Президента України “Про концепцію державної регіональної політики” // Офіц. вісн. України. - 2001.- № 22.

59. Указ Президента України “Про зупинення дії постанови Кабінету Міністрів України” від 15.11.2006 р. № 1624 // Уряд. кур’єр. - 2007. - № 8.

60. Указ Президента України “Про зупинення дії Постанови Кабінету Міністрів України” від 10.01.2007 р. № 8 і № 9. // Уряд. кур’єр. - 2007. - № 8.

61. Указ Президента України “Про зупинення дії постанови Кабінету Міністрів України” від 03.04.2007 р. № 595.

62. Указ Президента України “Про Повноважного Представника Президента України з питань додержання прав і свобод людини і громадянина” від 05.04.2007 р. № 276/2007.

63. Указ Президента України “Про Представника Президента України у Кабінеті Міністрів України” від 14.03.2007 р. № 206/2007 // Уряд. кур’єр.- 2007. - № 8.

64. Указ Президента України “Про рішення Ради національної безпеки і оборони України” від 05.04.2007 р. “Про суспільно-політична ситуацію та невідкладні заходи забезпечення конституційних прав громадян України” від 06.04.2007 р. № 285/2007 // Уряд. кур’єр. - 2007. - № 64.

65. Указ Президента України “Про дострокове припинення повноважень Верховної Ради України” від 02.04.2007 р.

66. Закон України “Про столицю України - місто-герой Київ”// Відомості Верховної Ради України. - 1999. - № 11. - Ст. 79.

67. Закон України “Про статус депутатів місцевих рад ”// Відомості Верховної Ради України. - 2002. - № 41. - Ст. (Нова редакція).

68. Закон України “Про службу в органах місцевого самоврядування” // Відомості Верховної Ради України.-2001.

69. Закон України “Про органи самоорганізації населення” // Відомості Верховної Ради України. - 2001.

70. Концепція адміністративної реформи в Україні: Затв. Указом Президента України від 22 липня 1998 р. № 810/ 98.

71. Концепція регіональної політики: Затв. Указом Президента України від 25.05.2001 р. № 341/2001.

72. Програма державної підтримки розвитку місцевого самоврядування в Україні: Затв. Указом Президента України від 30 серпня 2001 р. № 749/2001.

73. Європейський вибір. Концептуальні засади стратегії економічного та соціального розвитку України на 2002-2011 рр. Послання Президента України до Верховної Ради України // Уряд. кур’єр. -2002.